

MA.3**A****Grondezzas, funcziuns, datas e casualidad****Operar e numnar****1. Las scolaras ed ils scolars chapeschan e dovran noziuns e simbols per grondezzas, funcziuns, datas e casualidad.**renviaments
AS - Emprender e reflexiun [7]
NUS.9.1**MA.3.A.1****Las scolaras ed ils scolars ...****1**

- a » san descriver objects e situaziuns cun lung/curt (temporal e spazial), svelt/plaun, avant/suenter, lad/stretg, gross/satigl, grond/pitschen, grev/lev.
- b » chapeschan e dovran las noziuns daners, munaida e notas tranter 1 e 20 francs.
» san descriver differenzas tranter objects e situaziuns cun gradaziuns, en spezial areguard ils pretschs, las lunghezzas, las uras, las duradas, ils pais ed ils cuntegns (p.ex. B è pli grev che A, C è il pli grev).
- c » chapeschan e dovran las noziuns lunghezza, meters, centimeters, temp, uras, minutas, francs, raps, pretsch.
» san s'orientar vi da grondezzas da referenza: 1 centimeter, 1 meter.
» san duvrar unitads da mesira per daners e lunghezzas sco era las abreviaziuns fr., rp., cm, m.

NUS.9.1.b

NUS.6.5.c

- d » san furmar summas da daners fin 100 francs cun munaida e bancnotas.

2

- e » chapeschan e dovran las noziuns pais, cuntegn, uras, durada, secunda.
» san s'orientar vi da grondezzas da referenza: 1 km, 1 dm, 1 mm, 1 kg, 100 g, 1 l, 1 dl, 1 h, 1 min (p.ex. associar 1 kg cun in pachet farina).
» san numnar e duvrar unitads da mesira e lur abreviaziuns: lunghezzas (km, dm, mm), mesiras chavorgias (l, dl), pais (kg, g) temp (h, min).
- f » san numnar e duvrar unitads da mesira e lur abreviaziuns: mesiras chavorgias (l, dl, cl, ml), pais (t, kg, g, mg), temp (h, min, s).
» san s'orientar vi da grondezzas da referenza: 1 s, 1 min.
» chapeschan e san duvrar prefixs: kilo, deci, centi, milli.

- g » chapeschan e dovran las noziuns (im)probabel, (nun)pussaiel, segir.

- h » chapeschan e dovran las noziuns proporziunalitad, surfatscha, volumen, cuntegn, valor media, diagram a turta, diagram a colonnas, diagram a lingias, datas, frequenza, casualitad, arcun.
» san s'orientar vi da grondezzas da referenza: 1 m², 1 dm², 1 cm², 1 mm², 1 bit, 1 byte, 1 kB.
» san numnar unitads da mesira e duvrar lur abreviaziuns: mesiras da surfatscha (km², m², dm², cm², mm²), temp (d, h, min, s).

MI.2.3.f

- i » san s'orientar vi da grondezzas da referenza: 1 m³, 1 dm³, 1 cm³.
» chapeschan e san duvrar prefixs: mega, giga, tera.

3

- j » chapeschan e dovran las noziuns sistem da coordinatas, valuta, media aritmetica (amplificaziun: proporziunalitad indirecta).
» san duvrar unitads da mesira e lur abreviaziuns sco era s'orientar vi da grondezzas da referenza: mesiras da surfatscha (km², ha, a, m², dm², cm², mm²), mesiras da spazi (km³, m³, dm³, cm³, mm³), daners (francs, €, \$).

- k » chapeschan e dovran las noziuns frequenza absoluta e relativa, coordinata x ed y, axa x ed y, traject unitar, probabilitad.
» san duvrar unitads da mesira e lur abreviaziuns: sveltezza (km/h, m/s, kB/s, dpi).

- l » chapeschan e dovran las noziuns pendenza en %, tschains, tariffa da tschains, chapital, rabat, brut, net.

renviaments		
	m	» chapeschan e dovrà las noziuns funcziun (lineara), eveniments segirs, pussaivels, nunpussaivels, diagram da circulaziun, bit, byte. » chapeschan e san duvrar prefixs: micro, nano. » san duvrar unitads da mesira e lur abbreviaziuns: densità (kg/dm^3 , g/cm^3).
	n	» chapeschan e dovrà las noziuns creschientscha esponenziala, facultad.